

5. Η Περίπτωση της Ελλάδας

Όπως αναφέρθηκε, στην Ελλάδα ιδρύθηκε Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας (ΕΣΥΠ) το 1995. Όπως και το ομώνυμο όργανο που είχε ιδρυθεί το 1985 όμως και το οποίο αντικατέστησε, έτσι και το ΕΣΥΠ είχε περιορισμένη δραστηριότητα. Η πρώτη (και μόνη) σύγκληση της Ολομέλειάς του έγινε τον Ιανουάριο του 1999⁴, σε μία περίοδο εκπαιδευτικής κρίσης. Επίσης είχε περιορισμένη εκ των πραγμάτων εκδοτική δραστηριότητα.⁵ Γι' αυτό και οι παρατηρήσεις μας αφορούν κυρίως τις αρμοδιότητές του όπως παρουσιάζονται στον ιδρυτικό του νόμο.

Σύμφωνα με όσα αναφέραμε στην προηγούμενη ενότητα για τα συμβούλια παιδείας εν γένει, η σύνθεση και οι αρμοδιότητες του ΕΣΥΠ αντανακλούσαν τον συγκεντρωτικό χαρακτήρα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αλλά και την βαθειά ανάγκη κοινωνικής συμμετοχής στα εκπαιδευτικά πράγματα. Ειδικότερα, οι αρμοδιότητές του κάλυπταν όλους τους τομείς και τα είδη της εκπαίδευσης ενώ η προβλεπόμενη από το νόμο συγκρότησή του σε επιμέρους τομείς ήταν σύγχρονη και εμπειριστατωμένη.

Η αντιπροσωπευτικότητά του ήταν ευρεία. Μία προσεκτική συγκριτική ανάλυση του εύρους των αρμοδιοτήτων του – έναντι του καταμερισμού αρμοδιοτήτων που παρατηρείται σε άλλες χώρες (π.χ. όσον αφορά την τριτοβάθμια εκπαίδευση) - της αντιπροσωπευτικότητάς του και του πληθυσμού όλων των χωρών που περιλήφθηκαν στην μελέτη, το τοποθετεί σε μία μέση θέση, ακόμα και έναντι των άλλων χωρών της Νότιας Ευρώπης, με τα συμβούλια παιδείας των οποίων έχει το ΕΣΥΠ τις περισσότερες γενικές ομοιότητες. Όσον αφορά τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων, αυτή προβλέπεται κατά τη συγκρότηση επιτροπών μελέτης επιμέρους θεμάτων και όχι στην ολομέλεια.

Σύμφωνα με το νόμο 2327/95, το ΕΣΥΠ ήταν ανεξάρτητη διοικητική αρχή. Είναι χαρακτηριστικός από αυτήν την άποψη ο ορισμός του Προέδρου από την Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων του Κοινοβουλίου καθώς και το εύρος της αντιπροσωπευτικότητας. Η μη ενεργοποίησή του όμως και δευτερευόντως η εξάρτησή του όσον αφορά τον προϋπολογισμό του από το Υπουργείο Παιδείας αποτελούσαν ενδείξεις της περίπλοκης σχέσης του, στην πράξη, με την εκπαιδευτική ηγεσία.

Η σχέση του ΕΣΥΠ με άλλα εκπαιδευτικά όργανα - πέραν αυτών που σύμφωνα με το νόμο θα αντικαθιστούσε, δεν έχει διαπιστωθεί στην

⁴ Βλ. Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, Πρακτικά της 1ης Συνεδρίασης της Ολομέλειας του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας, Αθήνα 1999.

⁵ Βλ. υποσημείωση 3.

πράξη, όπως και η συμμετοχή στη λήψη των αποφάσεων. Επιθυμία των περισσότερων μελών του πάντως είναι να έχουν μεγαλύτερο και ουσιαστικότερο ρόλο σε αυτόν τον τομέα.